Estonia

Milliste kuriteoliikide korral on mul õigus hüvitist saada?

Hüvitisele on õigus vägivallakuriteo ohvril ja ohvri ülalpeetavatel. Vägivallakuritegu on otseselt isiku elu või tervise vastu toimepandud kriminaalkorras karistatav tegu, mille tagajärg on kannatanu surm, raske tervisekahjustus või vähemalt 4 kuud kestev tervisehäire.

Milliste vigastuste korral on mul õigus hüvitist saada?

Õigus hüvitisele tekib kui sul on vägivallakuriteo tagajärjel raske tervisekahjustus või vähemalt neli kuud kestev tervisehäire.

Kas mul on õigus hüvitist saada, kui ma olen kuriteo tagajärjel surnud ohvri sugulane või ülalpeetav? Missugused sugulased või ülalpeetavad võivad hüvitist saada?

Vägivallakuriteo ohvri matuse kulud hüvitatakse 448 euro ulatuses isikule, kes on need kulud kandnud. Siinjuures ei ole oluline, et matusekulud kandnud isik oleks ohvri sugulane või ülalpeetav.
Vägivallakuriteo tagajärjel surma saanud ohvri ülalpeetavatel on õigus saada kuriteoohvri riikliku hüvitist.
Ülalpeetavad on ohvri:
alla 18-aastane laps;
18- kuni 24-aastane laps, kes õpib statsionaarses õppes;
Lesk, kelle töövõime on vähenenud;
vanaduspensionieline lesk;
vanaduspensionieline vanem;
vanem, kelle töövõime on vähenenud;
mittetöötav lesk, kes on lapseootel;
kuni kolmeaastase lapse vanem või eestkostja, kes ei tööta.

Kas mul on õigus hüvitist saada, kui ma olen ellu jäänud ohvri sugulane või ülalpeetav? Missugused sugulased või ülalpeetavad võivad sellisel juhul hüvitist saada?

Õigus hüvitisele tekib kui ohvril on vägivallakuriteo tagajärjel raske tervisekahjustus või vähemalt neli kuud kestev tervisehäire.
Hüvitist on õigus saada ohvri:
alla 18-aastane lapsel;
18- kuni 24-aastasel lapsel, kes õpib statsionaarses õppes;
Lesel, kelle töövõime on vähenenud;
vanaduspensionieralisel lesel;
vanaduspensionieralisel vanemal;
vanemal, kelle töövõime on vähenenud;
mittetöötaval lesel, kes on lapseootel;
kuni kolmeaastase lapse vanemal või eestkostjal, kes ei tööta.

Kas mul on õigus hüvitist saada, kui ma ei ole ELi liikmesriigi kodanik?

Eestis ei ole hüvitise saamise õigus seotud kodakondsusega.

Kas ma saan nõuda riigilt hüvitist, kui ma elan siin või kui ma olen sellest riigist pärit (see on mu elukohariik või kodakondsusjärgne riik), isegi kui kuritegu pandi toime teises ELi riigis? Kas mul on võimalik seda teha siin, selle asemel, et nõuda hüvitist riigis, kus kuritegu toime pandi? Kui on, siis millistel tingimustel?

Hüvitist maksab selle riigi pädev asutus, kus kuritegu toimus. Hüvitisi makstakse vastava riigi seaduste kohaselt.
Hüvitise taotlemiseks võid pöörduda kas:
vastava riigi pädeva asutuse poole või oma elukohariigi pädeva asutuse poole
Eestis on pädevaks asutuseks Sotsiaalkindlustusamet, kes edastab taotluse koos lisadokumentidega teise riigi pädevale asutusele.

Kas ma pean selleks, et hüvitist saada, teatama kuriteost kõigepealt politseile?

Vägivallakuriteost peab teatama politseile 15 kalendripäeva jooksul arvates päevast, millal kuritegu toime pandi.

Kas ma pean enne hüvitisnõude esitamist ära ootama politseiuurimise või kriminaalmenetluse tulemused?

Hüvitisnõude esitamiseks ei ole vajalik ära oodata menetluse tulemusi, piisab kui kuriteost on teatatud politseile ja on algatatud kriminaalmenetlus. Õigus hüvitistaotlust esitada on kolme aasta jooksul arvates kuriteo toimepanemisest.

Kas ma pean kõigepealt nõudma hüvitist kuriteo toimepanijalt, juhul kui tema isik on tuvastatud?

Hüvitist ei pea nõudma kuriteo toimepanijalt. Hüvitise määramisega läheb nõudeõigus üle Sotsiaalkindlustusametile ja regressnõude korras esitame meie nõude kahju tekitajale (kuriteo toimepanijale).

Kas mul on õigus hüvitisele ka juhul, kui kuriteo toimepanija ei ole tuvastatud või teda ei ole süüdi mõistetud? Kui on, siis millised tõendid pean ma oma nõude toetuseks esitama?

Hüvitisele tekib õigus ka siis kui kahju tekitajat ei ole tuvastatud või kohtumenetlust ei ole veel toimunud.
Kuriteoohvri riikliku hüvitise määramiseks on vajalik uurimisasutuse tõend kriminaalmenetluse algatamise kohta.
Kuludokumendid – kui taotled ravikulude hüvitamist või matusetoetust.

Kas hüvitise taotlemiseks on ette nähtud kindel tähtaeg?

Taotlust saab esitada kolme aasta jooksul vägivallakuriteost või selle toimepanemisest teada saamisest.

Missuguse kahju ja missuguste kulude katmiseks on võimalik hüvitist saada?

Hüvitisega kaetakse:
– varaline (mittepsühholoogiline) kahju:
vigastuste ravikulud (ravi – ambulatoorne ja haiglaravi, taastusravi)

vigastustest tulenevad erivajadused või -kulud (hooldus- ja abiteenused, ajutine ja pidev ravi, pikendatud füsioteraapiline ravi, eluaseme kohandamine, spetsiaalsed abivahendid jne)
püsivad vigastused (nt invaliidsus või püsiv puue)
ravi ajal ja pärast seda saamata jäänud sissetulek (sealhulgas sissetuleku kaotus ja elatise teenimise võime kaotus või elatusvahendite vähenemine jne)
kahjustused riiete ja abivahendite hüvitamine (näiteks prillide hüvitamine, uute riite soetamismaksumus jne)
– varaline (mittepsühholoogiline) kahju:
matusekulud
elatise või võimaluste kaotus
– psühholoogiline kahju:
sugulaste või hüvitist saama õigustatud isikute valu ja kannatused / ohvri surma korral hüvitis ellujäänutele
Ohvriks sattudes on pereliikmetel võimalus pöörduda psühholoogilisele nõustamisele. Psühholoogilise abi hüvitise saamiseks on vaja kohtuda ohvriabitöötajaga, kes vormistab taotluse allkirjastamiseks. Vajalik on ka politsei tõend, mis kinnitab, et menetlus on algatatud ja oled kannatanu või tema seaduslik esindaja. Politsei tõendi saamisel aitab ohvriabitöötaja.
Psühholoogilise abi hüvitise määramisest teavitatakse 10 tööpäeva jooksul. Seejärel võib pöörduda psühholoogi vastuvõtule. Hüvitise suurus ühele inimesele on ühe kuupalga alammäär, mis 2020. aastal on 584 eurot.

Kas hüvitist makstakse ühekordse summana või igakuiste maksetena?

Ülalpeetavatele makstakse hüvitist igakuiste maksetena. Ohvri ravi- ja matusekulud hüvitatakse ühekordse maksena kuludokumentide alusel.

Kuidas võivad minu käitumine seoses asjaomase kuriteoga, minu karistusregistri andmed või minu suutmatus menetluse käigus koostööd teha, mõjutada mu võimalust saada hüvitist ja/või saadava hüvitise summat?

Hüvitist ei maksta kui:
ohver on kuriteo toimepanemise või kahju tekkimise esile kutsunud või seda soodustanud oma tahtliku või kergemeelse käitumisega;
ohver ei ole 15 päeva jooksul kuriteost teatanud, kuigi oleks olnud võimeline seda tegema, ja politsei ei ole ka muul viisil sellest teada saanud;
ohver on süüdi mõistetud vägivallakuriteo toimepanemise eest või karistusseadustiku § 255 lõike 1 või § 256 lõike 1 alusel ja tema karistusandmed ei ole karistusregistrist karistusregistri seaduse kohaselt kustutatud;
hüvitise maksmine on ebaõiglane või põhjendamatu muudel põhjustel;
Lisaks võidakse hüvitise maksmisest keelduda, kui hüvitise taotleja on keeldunud tegemast õiguskaitseorganitega koostööd kuriteo asjaolude selgitamiseks, kurjategija kindlakstegemiseks ja tabamiseks ning kahjude tõendamiseks.

Kuidas võib minu varaline seisund mõjutada minu võimalust saada hüvitist ja/või saadava hüvitise summat?

Varaline seisund hüvitise määramist ja maksmist ei mõjuta.

Kas on veel teisi kriteeriumeid, mis võivad mõjutada minu võimalust saada hüvitist ja/või saadava hüvitise summat?

Hüvitise suuruse määramise aluseks olevast kahjust arvatakse maha kõik summad, mida kahju kannatanud isik on seoses vägivallakuriteost põhjustatud kahjuga saanud või on õigustatud saama muust allikast kui kuriteoga tekitatud kahju eest vastutavalt isikult, sealhulgas ohvrile makstud töövõimetoetus.
Kuriteoga tekitatud kahju eest vastutava isiku makstavast hüvitisest arvestatakse hüvitise suurust määrates seda osa, mille ta on hüvitise taotlejale maksnud enne hüvitise määramist.

Kuidas hüvitist arvestatakse?

Osalise või puuduva töövõime korral hüvitise arvestamine

Hüvitise suurus leitakse ühe kalendripäeva keskmise tulu järgi. Arvesse võetakse kuriteole eelnenud kuue kuu sotsiaalmaksuga maksustatud tulu.

Osalisest või puuduvast töövõimest tuleneva kahju arvutamine

Ühe kalendripäeva keskmine tulu korrutatakse kolmekümnega ja saadud summast lahutatakse määratud töövõimetuspension või töövõimetoetus.
Hüvitatakse 80% saamata jäänud sissetulekust. Andmed keskmise sissetuleku kohta võetakse Maksu- ja Tolliametist.

Toitja surmast tuleneva hüvitise arvestamine

1. Ohvri ühe kalendripäeva keskmine tulu korrutatakse kolmekümnega ja saadud summast lahutatakse maha määratud toitjakaotuspension.
2. Saadud summast arvutatakse protsent vastavalt ülalpeetavate arvule:
ühele ülalpeetavale 75%
kahele ülalpeetavale 85%
kolmele ja enamale 100%
Arvestatud summast hüvitatakse 80%.

Kas on olemas minimaalne/maksimaalne hüvitissumma?

Minimaalset summat ei ole, hüvitist makstakse kuni õigustatud isik vastab hüvitise saamise tingimustele või kuni piirmäära 9590 eurot täitumiseni.

Kas ma pean märkima nõudevormile konkreetse summa? Kui pean, siis kust saada juhiseid selle arvestamise või muude aspektide kohta?

Nõudevormile summat märkima ei pea.

Kas ametiasutuse/organi makstavast hüvitisest arvestatakse maha hüvitis, mille olen oma kaotuse tõttu saanud muudest allikatest (tööandja kindlustusskeemist või erakindlustusskeemist)?

Jah

Kas mul on võimalik saada hüvitise ettemakset? Kui on, siis millistel tingimustel?

Avansilist hüvitist on õigus saada majanduslikult raskes olukorras isikutel, juhul kui neil on õigus hüvitisele, kuid selle määramine on edasi lükatud.
Avanssi makstakse taotluse alusel kuni 640 eurot.
Kui makstud avanss on suurem kui hiljem määratud hüvitis, nõutakse enammakstud summa tagasi.

Kas mul on võimalik saada pärast põhiotsuse langetamist täiendavat või lisahüvitist (asjaolude muutumise või tervise halvenemise jms tõttu)?

Õigus on esitada täiendavalt ravikulude arveid.

Millised tõendavad dokumendid pean ma oma nõudele lisama?

Uurimisasutuse tõend
Matusekulude arved
Ravikulude arved, ravimite ostutšekid jne
Ohvri surmatunnistus

Kas nõude kättetoimetamise ja menetlemise eest tuleb maksta haldus- või muid tasusid?

Ei

Milline asutus teeb hüvitisnõude kohta otsuse (riigisisese juhtumi korral)?

Sotsiaalkindlustusamet

Kuhu tuleb hüvitisnõue saata (riigisisese juhtumi korral)?

Taotluse esitamise võimalused:

E-postiga digitaalselt allkirjastatud taotlus koos skaneeritud lisadokumentidega. Taotluse vorm on leitav Sotsiaalkindlustusameti kodulehelt.

Digitaalselt allkirjastatud taotlus saata aadressile: info@sotsiaalkindlustusamet.ee

Posti teel aadressile Põllu 1A, 50303, Tartu;

Ohvriabi töötaja juures. Ohvriabitöötajate kontaktandmed on leitavad Sotsiaalkindlustusameti kodulehelt;

Sotsiaalkindlustusameti klienditeeninduses.

Kas ma pean tulema isiklikult kohale, kui toimub menetlus ja/või minu nõude kohta tehakse otsus?

Isiklikult kohale tulema ei pea.

Kui kaua (ligikaudu) võtab aega ametiasutuselt hüvitisnõude kohta otsuse saamine?

Otsus tehakse 30 päeva jooksul pärast viimase dokumendi saabumist.

Kui ma ei ole ametiasutuse otsusega rahul, siis kuidas saan ma selle vaidlustada?

Otsuse peale saab esitada vaide 30 päeva jooksul pärast otsuse kättesaamist või esitades kaebuse halduskohtusse halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

Kust leida vajalikke vorme ja muud teavet nõude esitamise kohta?

Taotluse vormid ja vajalik teave hüvitise taotlemise kohta on leitav Sotsiaalkindlustusameti kodulehelt.

Kas abi saamiseks on olemas spetsiaalne abitelefon või veebisait?

Ohvriabi töötajatega saab ühendust võtta ka telefoni teel. Kontaktandmed on leitavad Sotsiaalkindlustusameti kodulehelt.

Kas mul on võimalik saada nõude koostamiseks õigusabi (juristi abi)?

Jah

Kas on olemas ohvriabiorganisatsioonid, kes mind hüvitise nõutamisel abistaksid?

Ohvriabi töötajad abistavad ka hüvitise taotlemisel.

Viimati uuendatud: 20/04/2020

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.